

مقاله پژوهشی: امنیت ملی در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

اصغر افتخاری^۱، مجید شامانی^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۱/۲۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۱/۱۶

چکیده

درک مفهوم امنیت ملی در اندیشه حکمرانان جمهوری اسلامی نقش محوری در تصمیم‌گیری و رفتار صحیح سیاست‌گذاران و مسئولین امنیتی ایفا می‌کند. تهدیدات آتی کشور را کاهش و خنثی خواهد نمود. بنابراین پاسخ به این که امنیت ملی در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) به چه معناست به‌عنوان سوال اصلی و عناصر تشکیل دهنده در این مفهوم کدامند و مؤلفه‌های مفهومی امنیت ملی در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) از چه اولویت‌هایی برخوردار می‌باشند سوالات فرعی تحقیق می‌باشد. رویکرد پژوهش توصیفی، تحلیلی و روش آن، کیفی و تحلیل محتوا بوده و جمع‌آوری داده‌ها نیز اسنادی با ابزار فیش برداری انجام گرفته است.

تمامی ۲۳۴ فیش موجود مستند، به‌عنوان جامعه آماری تمام‌شماری شده و مورد مطالعه و تحلیل محتوا قرار گرفت، نتایج حاکی از این است که مؤلفه‌های فراوانی در تعریف امنیت ملی تأثیرگذار هستند. که بایستی به آن‌ها توجه نمود و نیز مهم‌ترین و اولویت‌دارترین مؤلفه‌های مفهوم امنیت ملی در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) منافع ملی، وحدت ملی دارای بالاترین اهمیت بوده و بیش‌ترین فراوانی را به خود اختصاص دادند. لذا درک روشن از مفهوم امنیت ملی در اندیشه اسلامی می‌تواند گفتمان بومی امنیت ملی را تقویت نموده و به مسئولان حکمرانی کشور و متولیان برقراری امنیت ملی در شناخت وظایف و مسئولیت‌ها و حل مؤثر مسائل امنیتی در جهت دستیابی به سطح مطلوبی از امنیت ملی پایدار کمک کننده باشد.

کلیدواژه‌ها: امنیت، امنیت ملی، اندیشه، تهدید، مقام معظم رهبری (مدظله العالی).

^۱ استاد جامعه‌شناسی و عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع) a.eftkhari@isu.ac.ir

ORCID 0000-0001-8326-1190

^۲ دانشجوی مقطع دکتری دانشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی (نویسنده مسئول)

https://orcid.org/0000-0001-6493-8805/mash28521355@gmail.com

مقدمه و بیان مسئله

یکی از راه‌های شناخت تأمین امنیت برای جمهوری اسلامی ایران، تلاش برای شناخت اندیشه‌های امنیتی رهبران انقلاب اسلامی است که می‌تواند کمک زیادی به رفع تهدیدات امنیتی نماید و بر رفتار و تصمیمات دستگاه‌های سیاست‌گذار، اثر جهت‌دهنده بگذارد، باعث افزایش انسجام ادراکی و رفتاری شود بی‌شک بیانات و منویات و رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) می‌تواند در این جهت راهگشا باشد از همین رو مقاله حاضر سعی دارد مفهوم امنیت ملی در اندیشه معظم‌رهبری (مدظله‌العالی) را احصاء نماید. به‌عبارتی ادراک صحیح یک پدیده منجر به رفتار مناسب در مورد آن خواهد شد که به لحاظ کاربردی می‌تواند اهمیت شناخت آن پدیده را برساند. در این راستا مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) می‌فرماید وجود نیروهایی که بتوانند برای این ملت و این کشور و برای هر فعالیت سازنده و حیاتی در این مملکت امنیت به وجود بیاورند، برای هر ملتی مثل هوا و آب ضروری است (بیانات، ۱۳۷۸).

نقطه عزیمت بسیاری از مطالعات امنیتی در تحلیل امنیت ملی مستلزم فهم صحیح از این گزاره است که اگر بدرستی تبیین نگردد ممکن است دچار سوء برداشت چه از طرف حکمرانان داخلی و چه از سوی دشمنان خارجی گردد و احتمال بروز انحراف در سیاست‌های اجرایی وجود دارد و هزینه‌های زیادی را در سطح ملی بر کشور تحمیل نماید فلذا ثبات در این تشخیص هم از بعد نظری و هم راهبردی ضروری به نظر می‌آید. سؤال اصلی این است که مفهوم امنیت ملی از نظر مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) چیست؟ در همین ارتباط سؤال‌های زیر به عنوان سؤال‌های فرعی مطرح شده‌اند:

عناصر اصلی در تعریف امنیت ملی کدامند؟

اولویت‌های مؤلفه‌های مفهوم امنیت ملی در دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) کدامند؟

این پژوهش فرضیه آزما نبوده و اکتشافی است.

پژوهش‌های متعددی در ارتباط با امنیت ملی منتشر شده که به تناسب موضوع، می‌توان آن‌ها را در سه گروه به شرح زیر دسته‌بندی نمود:

اول- متونی که به توصیف و تبیین الگوها و مکاتب امنیتی و مکتب امنیت ملی پرداخته‌اند. افتخاری، نهازی (۱۳۹۰) براساس نظریه سه وجهی امنیت عمومی را در سه بعد مادی، ذهنی و نهادی تحلیل نموده‌اند و مجموعه بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) را براساس شاخص‌های هریک از این ابعاد دسته‌بندی و در قالب یک جدول ارائه نموده‌اند که نتایج نشانگر این است که نگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به امنیت عمومی، نگاه موسع و عام‌نگرانه است و نشان دهنده جایگاه و شأن امنیت عمومی و توسعه ابعاد مادی، ذهنی و نهادی آن در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) می‌باشد. چهارم‌حالی، مجلسی و مصطفوی (۱۳۹۴) در مقاله‌شان براساس فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به تعریف و الگوهای کسب اقتدار در راستای تبیین امنیت ملی پرداخته‌اند. حسین پور (۱۳۹۴) در نوشتار خود براساس بیانات و آثار مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به بررسی چگونگی و ماهیت امنیت در مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران پرداخته است. کفیری (۱۳۹۴) به دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در موضوعات مفهوم امنیت، انواع امنیت، عوامل بسترساز امنیت و چالش‌های امنیت پرداخته است. جعفرزاده (۱۳۹۴) عوامل مؤثر بر امنیت جمهوری اسلامی با تأکید بر اندیشه‌های رهبر انقلاب را اصل ولایت فقیه، جمهوریت و اسلامیت نظام، موقعیت ژئوپلیتیک، انرژی فراوان، سرزمین پهناور به عنوان مؤلفه‌های اساسی امنیت ساز اشاره داشته‌اند. امیری (۱۳۹۴) مناسب‌ترین دیدگاه و راهبرد در عرصه امنیت پایدار را نظریه‌های امام خمینی (رحمت‌الله‌علیه) و امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) معرفی نموده است که واجد مؤلفه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و روانشناختی بوده است. قربانی‌راد، جمشیدیان باقری (۱۳۹۴) به بررسی و واکاوی مفاهیم و شاخص‌های امنیت اجتماعی در مکتب امنیتی نظام جمهوری اسلامی ایران از نظر امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) پرداخته است و پنج مؤلفه امنیت جانی، مالی، شغلی، آبرویی و امنیت اخلاقی را احصاء نموده است. تشکری (۱۳۹۴) به بررسی مکتب امنیت از دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) پرداخته است. جمشیدیان

(۱۳۹۷) مبتنی بر اندیشه و آرای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) تلاش ارزنده‌ای نموده و مبانی، اصول، اهداف، ماهیت، مؤلفه‌ها، ویژگی‌ها، انواع، وجوه، قلمرو، ادراک عوامل تأمین‌کننده، موضوعات، محمل‌ها، چالش‌ها، روش‌ها، ابزار تحصیل، مرجع و الزامات امنیت ملی را احصاء نموده است.

دوم- متونی که بر مبانی معرفت‌شناسی، مفهومی و چیستی امنیت ملی تمرکز نموده‌اند. قریبی (۱۳۹۴) امنیت در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) را با مقوله‌هایی نظیر اقتدار ملی، ثبات سیاسی و آرامش در فضای عمومی، حفظ موجودیت نظام، کسب استقلال سیاسی حقیقی، اعتلای مادی و معنوی، حفظ مرزهای سرزمینی مترادف دانسته و ثابا شیوه‌های تأمین امنیت از منظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) را شامل؛ مشارکت مردمی، ساخت تمدن نوین اسلامی، وحدت ملی، قانون‌گرایی، ابتکار عمل، تولید سرمایه‌های اجتماعی، عمل به وصایای امام خمینی (رحمت‌الله‌علیه)، خدمت‌رسانی، کنشگری قوای سه‌گانه، دانش‌افزایی، نقش‌آفرینی نیروهای انتظامی و... بر شمرده‌اند. حبیب‌زاده (۱۳۹۷) شش‌بعد فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، دفاعی-امنیتی و زیست محیطی را از منظر امام خامنه‌ای (مدظله العالی) در ایجاد و ارتقاء امنیت دخیل دانسته و ضمن تأکید بر ارتباط بین آن‌ها، ایجاد تهدید یا وجود آسیب در هر یک از آن‌ها را بر سایر ابعاد مؤثر دانسته‌اند که بایستی مدنظر متولیان قرار گیرد صافی (۱۳۹۷) دفاع در عمق راهبردی را یکی از اصلی‌ترین محورهای اندیشه‌های دفاعی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) می‌داند و اشاره دارد بر اینکه ایشان راهبردهایی چون تقویت عمق راهبردی و تقویت توان نظامی را در جهت بازدارندگی، ارتقای امنیت نسبی و در نتیجه افزایش ضریب ایمنی مؤثر می‌دانند. سوم- متونی که به مطالعه و بررسی امنیت ملی در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) پرداخته‌اند.

منتظران، تاج‌آبادی (۱۳۹۵) به تبیین اهداف و اصول امنیت ملی حال حاضر جمهوری اسلامی ایران پرداخته که نتایج حاصل نشان‌دهنده این اهداف و اصول به عنوان یک ابزار در خدمت اندیشه و گفتمان اسلام به منظور حفظ جان و مال و ناموس مسلمین در کنار

حفظ ارزش‌ها و اعتقادات آن‌ها در برابر سلطه کافران و معاندین و نیز ارتقا و اعتلای فکری فرهنگی مسلمانان در سراسر جهان است. عباسی کریم کندی (۱۳۹۸) با بررسی بیانات و رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در سال ۱۳۹۸ فراوانی مفاهیم امنیتی مورد استفاده مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) را به ترتیب امنیت نظامی، امنیت سیاسی، امنیت اقتصادی، امنیت فرهنگی و امنیت زیست محیطی احصاء نموده و در نتایج تحلیل کیفی تحقیق نیز در خصوص مفهوم امنیت نشان می‌دهد ایشان امنیت را موهبتی الهی می‌داند که حفظ آن نیز باید با توجه به فرامین الهی انجام گیرد موسوی، نباتیان، کلانتری، حق گو (۱۳۹۹) در مقاله خود اسلام، ثبات کشور و استقلال را مهم‌ترین مرجع امنیت ملی از منظر رهبر انقلاب اسلامی، دانسته‌اند.

وجه افتراق تحقیقات فوق این است که هر یک از منظری به امنیت و امنیت ملی همچون مکاتب، الگوها، مبانی معرفتی و مفهومی مبتنی بر اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) توجه نموده‌اند و وجه اشتراک همه آن‌ها پیرامون کالبد شکافی امنیت و امنیت ملی است که تلاش ارزشمندی می‌باشند اما در این مقاله مؤلفه‌های مفهومی امنیت-ملی از دیدگاه ایشان علاوه بر تفاوت‌های بالا از لحاظ روش تحقیق به شیوه تحلیل محتوای کیفی و بازه زمانی پژوهش که از سال ۱۳۳۸ تا سال ۱۴۰۰ را در بر می‌گیرد با گروه سوم تحقیقات فوق متفاوت بوده. بنابراین می‌تواند به بررسی عمیق، فهم و درک کامل‌تری از امنیت ملی کمک نماید.

۱. مبانی نظری

۱-۱. اندیشه: در لغت به معنی فکر، گمان، ترس، بیم و اندیشه کردن نیز مترادف فکرکردن، خیال‌کردن، احساس ترس و بیم کردن آمده است (عمید، ۱۳۸۹: ۱۷۹). اندیشه به معنای تلاش ذهنی برای شناخت در تعریف اصطلاحی به تعبیر انوری می‌باشد (به نقل از: سالارزئی، علی عسگری، ۱۳۹۱: ۳۳).

۱-۲. امنیت: امنیت در لغت به معنی در امان بودن، ایمنی، آرامش و آسودگی می‌باشد (عمید، ۱۳۸۹: ۱۷۱). در تعریف لغوی و اصطلاحی امنیت، این گونه بیان شده است: امنیت

از نظر لغوی با دو دسته از واژگان تعریف شده که نمایندگی آن‌ها را «بی‌بیمی» و «اطمینان» عهده‌دار هستند. در تعریف به «بی‌بیمی» معمولاً وجه سلبی امنیت مدنظر است که بر نبود خطر برای منافع بازیگر دلالت دارد و لذا «در امان بودن»، «محافظت» و «حمایت» به‌عنوان معادل امنیت پیشنهاد می‌شود اما در تعریف به «اطمینان» معمولاً وجه ایجابی امنیت مدنظر است. واژگانی چون «اعتماد»، «اطمینان خاطر»، «آرامش» و «رضایت» معمولاً از این منظر برای معادل لغوی امنیت پیشنهاد شده‌اند. در مقام تعریف اصطلاحی امنیت، اگر چه اجماع کارشناسی وجود ندارد، اما نگارنده در قالب الگوی تحلیلی گفتمانی امنیت، دو تعریف سلبی و ایجابی (متناظر با رویکردهای لغوی موجود) از اصغر افتخاری را پیشنهاد می‌دهد.

الف. امنیت در گفتمان سلبی عبارت است از: وضعیتی که در آن برای منافع بازیگر یا تهدیدی وجود نداشته باشد و یا در صورت وجود تهدید احتمالی، امکان مدیریت مؤثر آن (شامل ممانعت و یا تبدیل آن به فرصت) برای بازیگر وجود داشته باشد.

ب. امنیت در گفتمان ایجابی عبارت است از: وضعیتی که در آن بین خواسته‌ها و داشته‌ها در یک واحد سیاسی، متناسب با ضریب ایدئولوژیک (آن واحد)، تعادلی وجود دارد که نزد بازیگران تولید رضایت نماید (افتخاری، ۱۳۹۴: ۹).

۳-۱. امنیت ملی:

امنیت ملی وضعیتی است مبتنی بر اقتدار ملی که در آن منافع کشور در حوزه‌های چهارگانه ارزشی، حاکمیتی، شهروندی و ارضی، یا در معرض تهدید نیست و یا در صورت وجود تهدید احتمالی، امکان مدیریت آن وجود داشته باشد. مقام معظم رهبری (مدظله العالی) امنیت ملی را مقوله‌ای موسع تعریف می‌نماید که دو حوزه اصلی امنیت داخلی و خارجی را به‌صورت توأمان پوشش می‌دهد: «امنیت ملی، شامل امنیت داخلی و امنیت خارجی است. امنیت خارجی، یعنی آن جایی که امنیت یک کشور از ناحیه نیروهای

خارج از این مرز تهدید می‌شود؛ یا نیروهای نظامی مثل جنگ‌هایی که اتفاق می‌افتد. به مرزهای یک کشور حمله کنند؛ یا تهاجم سیاسی و تبلیغاتی علیه یک کشور صورت گیرد؛ که گاهی موجب اختلال و اغتشاش می‌شود؛ که این هم مکرر در کشورها دیده شده و مشکلاتی را به وجود آورده است. امنیت داخلی، یک طیف وسیع از تلاشی است که اگر همه مسئولان ذی‌ربط با همه توان کار کنند، خواهند توانست این خواسته بزرگ را تأمین کنند. لذا امنیت چیز کمی نیست» (خامنه‌ای: ۱۳۷۹/۰۱/۰۶) چون محققان بدنبال شناسایی و تبیین امنیت ملی در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) بوده‌اند تعریف و یا نظریه‌ای خاص به عنوان مفهوم امنیت ملی را مبنا قرار نداده‌اند. ۴-۱. تهدید یکی از مهم‌ترین مفاهیم در حوزه مطالعات امنیتی است؛ تاجایی که بسیاری از نظریه‌پردازان و متفکران این حوزه، امنیت را با تهدید معنا نموده‌اند و حتی رویکرد «ناامنی به جای امنیت» خود به یکی از رویکردهای مسلط مطالعات امنیتی تبدیل شده و در این چاقوب آنچه در مرکز مطالعات قرار دارد تهدید است (عبداله خانی، ۱۳۸۶: ۱۳).

لغت‌نامه‌های معتبر تهدید را بیان و ابراز قصد آسیب‌رساندن، نابود یا تنبیه کردن دیگران از روی انتقام یا ارعاب می‌داند و در تعریف دوم آن را نشان دادن خطر، آسیب و شرارت قریب‌الوقوع مانند جنگ تعریف کرده است. تعریف دیگر از تهدید را کارل روپر^۱ با جهت‌گیری تهدید علیه زیرساخت‌های حیاتی ارائه داده است وی معتقد است تهدید عبارت است از «هرگونه نشانه حادثه یا شرایطی که توان ایجاد خسارت و ضرر علیه یک دارایی را داشته باشد» (عبداله خانی، ۱۳۸۶: ۱۱).

۲. روش تحقیق

این تحقیق از نوع توسعه‌ای و رویکرد محققان توصیفی، تحلیلی است و به دلیل بررسی آراء، نظریات، دیدگاه‌ها و بیانات و منویات مقام معظم رهبری

¹ KROPER

(مدظله العالی) در بازه زمانی ۱۳۳۸ تا سال ۱۴۰۰، روش گردآوری اطلاعات اسنادی با ابزار فیش برداری می‌باشد. پژوهشگران برای تحلیل از روش تحلیل محتوا استفاده کرده‌اند. کریپندروف^۱ (۲۰۱۲) تحلیل محتوا را «بررسی نظام‌مند، دقیق، مشروح و تفسیر ساختار مواد جهت شناخت الگوها، گرایش‌ها، معانی و موضوعات» تعریف می‌کند. تحلیل محتوا روشی پژوهشی و شامل شیوه‌های تخصصی در پردازش داده‌های پژوهشی است. این روش در جستجوی دریافت جنبه‌های ادراکی و احساسی پیام‌ها و یا درک موارد پنهانی و قابل استخراج از بیانات و محتواهاست (آذر، ۱۳۸۰: ۵). علت انتخاب این روش نیز آن است که محققان در مقام شناسایی و تبیین دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در موضوع امنیت ملی بوده‌اند و لذا از گزینش و مبنا قرار دادن تعریف و یا نظریه‌ای خاص به عنوان مفهوم و نظریه مبنا در این پژوهش خودداری نموده‌اند. تقویت گفتمان بومی حوزه امنیت در کشور که می‌تواند به تبیین نظریه امنیتی جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر اندیشه و تفکر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) کمک نماید به عنوان هدف اصلی این تحقیق و درک روشن از مفهوم امنیت ملی، ارتباط بین آرمان‌ها و ارزش‌های اساسی با مفهوم امنیت ملی و همچنین دستیابی به رویکرد حاکم امنیت ملی از نظر سلبی یا ایجابی بودن در اندیشه اسلامی به لحاظ نظری جزو اهداف فرعی این پژوهش است. و از نظر کاربردی در حل مؤثر مسائل امنیتی به مسئولان حکمرانی کشور، متولیان برقراری امنیت ملی در جهت دستیابی به سطح مطلوبی از امنیت ملی پایدار با تأکید بر اندیشه‌های امنیتی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) کمک کننده خواهد بود.

سازماندهی و مراحل تحقیق بدین صورت است که نخست کلیدواژه‌های کارشناسی برگرفته از متون پژوهشی موجود و همچنین گفتگو با صاحب نظران آشنا با دیدگاه‌های مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در حوزه امنیت و امنیت ملی به تعداد ۴۵ مورد، به عنوان

¹ KERPPENDORF

مدخل در نرم افزار هادی مورد جستجو قرار گرفت با عنایت به موضوع پژوهش که مفهوم امنیت ملی در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) است صرفاً کلیدواژه‌هایی که مقام معظم رهبری (مدظله العالی) به صراحت همراه امنیت ملی بکار برده‌اند پالایش شد که از تعداد فوق، ۲۰ کلیدواژه استخراج و ۲۳۴ فیش به دست آمد در این مرحله فیش‌های موجود به‌عنوان جامعه آماری تمام شماری و مورد تحلیل محتوا قرار گرفت پس از بررسی و کنترل مشخص گردید تعدادی از فیش‌ها در رابطه با سازمان‌های امنیتی و یا منظوری بغیر از مفهوم امنیت ملی بوده است همچنین بعضی از فیش‌ها در بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) با کلیدواژه‌های مختلف بصورت مشترک و تکراری توسط نرم‌افزار یافت شدند که از بیان مجدد آن‌ها به‌عنوان مدرک خودداری شد بنابراین با توجه به موارد فوق در نهایت تعداد ۳۷ مدرک احصاء مقوله‌بندی و کدگذاری شد و در انتها مولفه‌هایی که در تعریف امنیت ملی موثر بوده‌اند مشخص و میزان اهمیت هر یک از آن‌ها به ترتیب فراوانی اولویت بندی شد.

۱-۲. معرفی کاربرست تحلیل محتوا

گام اول: تهیه فهرست اولیه کلیدواژه‌های مرتبط با امنیت ملی در اندیشه و کلام مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

از آنجا که تلقی‌های مختلفی از امنیت ملی وجود دارد که طبعاً همه آن‌ها مورد تایید مقام معظم رهبری (مدظله العالی) نمی‌باشند؛ و از سویی ایشان تعریفی از امنیت ملی را مدنظر دارند که شامل دو حوزه راهبردی امنیت داخلی و خارجی است؛ لذا لازم می‌آید تا در نخستین گام کلیدواژه‌هایی تعریف و انتخاب شود که بیشترین مناسبت را با دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) دارند. در این مرحله با استفاده از دو تکنیک زیر فهرست اولیه کارشناسی از کلیدواژه‌ها تهیه گردید:

الف. بررسی متون پژوهشی منتشر شده در خصوص دیدگاه‌های مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در حوزه امنیت و امنیت ملی؛

ب. گفتگو با کارشناسان آشنا با دیدگاه‌های مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در حوزه‌های امنیتی در نتیجه این مرحله تعداد ۴۵ کلیدواژه شناسایی گردید که در جدول شماره ۱ به آن‌ها اشاره شده است.

جدول شماره (۱): کلیدواژه‌های پیشنهادی محققان و کارشناسان

ردیف	کلیدواژه پیشنهادی	ردیف	کلیدواژه پیشنهادی	ردیف	کلیدواژه پیشنهادی
۱.	تهدیدات	۱۶.	نفوذ	۳۱.	صلح
۲.	بقای رژیم	۱۷.	توسعه (پیشرفت)	۳۲.	جنگ
۳.	نظام شهروندی	۱۸.	موجودیت	۳۳.	موجودیت کشور
۴.	زندگی شهروندان	۱۹.	رفاه	۳۴.	تمامیت ارضی
۵.	بسط ارزش‌های حیاتی	۲۰.	مداخله بیگانگان	۳۵.	قدرت
۶.	ارزش‌های محوری	۲۱.	توانمندی	۳۶.	توان ملی
۷.	پیروزی در جنگ	۲۲.	رضایتمندی	۳۷.	توسعه متوازن
۸.	اهداف	۲۳.	قلمرو	۳۸.	وحدت ملی
۹.	خطر	۲۴.	حاکمیت	۳۹.	مشارکت سیاسی
۱۰.	منافع اساسی	۲۵.	شهروندان	۴۰.	حضور
۱۱.	منافع حیاتی	۲۶.	فرهنگ	۴۱.	تولید
۱۲.	منافع ملی	۲۷.	تهدیدات خارجی	۴۲.	فرصت
۱۳.	حراست	۲۸.	تهدیدات داخلی	۴۳.	قوت
۱۴.	تهدیدات بالقوه	۲۹.	ساطه	۴۴.	ضعف
۱۵.	تهدیدهای بالفعل	۳۰.	ارزش‌های حیاتی	۴۵.	آسیب و آسیب پذیری
	جمع		۴۵		

گام دوم. پالایش کلیدواژه‌ها

با عنایت به این که در این تحقیق صرفاً کلیدواژه‌هایی ملاک هستند که مقام معظم رهبری (مدظله العالی) به تصریح از آن‌ها همراه عبارت امنیت ملی استفاده نموده‌اند، در این گام و با استفاده از نرم افزار هادی، همه موارد فوق به همراه کلیدواژه امنیت ملی کنترل و تعداد فیش‌های مرتبط با آن‌ها شناسایی گردید. خروجی نرم افزار حکایت از آن دارد که از ۴۵ عنوان پیشنهادی جدول فوق تعداد ۲۵ مورد از سوی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) استفاده نشده، و لذا حذف شده‌اند. (نگاه کنید به جدول شماره ۲).

جدول شماره (۲): کلیدواژه‌های حذف شده به دلیل عدم استفاده از آن‌ها در کلام مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

ردیف	مدخل	ردیف	مدخل
۱.	بقای رژیم	۱۴.	توسعه متوازن
۲.	نظام شهروندی	۱۵.	مشارکت سیاسی
۳.	زندگی شهروندان	۱۶.	پیروزی در جنگ

توانمندی	۱۷	بسط ارزش‌های حیاتی	۴
رضایت‌مندی	۱۸	ارزش‌های محوری	۵
حاکمیت	۱۹	تهدیدهای بالقوه	۶
صلح	۲۰	تهدیدهای بالفعل	۷
تمامیت ارضی	۲۱	مداخله بیگانگان	۸
خطر	۲۲	تهدیدات خارجی	۹
موجودیت	۲۳	تهدیدات داخلی	۱۰
ضعف	۲۴	ارزش‌های حیاتی	۱۱
آسیب و آسیب پذیری	۲۵	موجودیت کشور	۱۲
		توان ملی	۱۳
جمع			۲۵

در خصوص ۲۰ کلیدواژه دیگر تعداد ۲۳۴ فیش استخراج گردید که نشان می‌دهد مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) دیدگاه‌هایشان در موضوع امنیت ملی را با استفاده از این کلیدواژه‌ها عموماً تبیین نموده‌اند. در جدول شماره ۳ تعداد و فراوانی آن‌ها به تفکیک آمده است. جدول شماره (۳): کلیدواژه‌های استفاده شده در کلام مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در موضوع امنیت ملی

ردیف	کلیدواژه	تعداد فیش‌ها	ردیف	کلیدواژه	تعداد فیش‌ها
۱	تهدیدات	۴	۱۱	تولید	۸
۲	اهداف	۱۴	۱۲	حضور	۲۹
۳	منافع اساسی	۲	۱۳	شهروندان	۱
۴	منافع حیاتی	۳	۱۴	فرهنگ	۱۹
۵	منافع ملی	۴	۱۵	سلطه	۱۵
۶	حراست	۳	۱۶	جنگ	۲۵
۷	نفوذ	۱۵	۱۷	قدرت	۳۲
۸	توسعه (پیشرفت)	۱۳	۱۸	وحدت ملی	۴
۹	رفاه	۶	۱۹	فرصت	۲۴
۱۰	قلمرو	۲	۲۰	قوت	۱۱
جمع	۲۰		۲۳۴		

گام سوم: بر این اساس از فیش‌های موجود مستند به رقم بدست آمده به عنوان جامعه آماری تمام شماری انجام شده و تمامی ۲۳۴ فیش بررسی و مورد تحلیل محتوا قرار گرفت. در این مرحله سعی شده که هیچ کلیدواژه‌ای (حتی اگر رقم پایینی از فراوانی داشته باشد)، حذف نشود تا کلیت دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) حفظ شود. در مطالعه و بررسی فیش‌های بدست آمده تعدادی از آن‌ها ارتباط مفهومی با موضوع تحقیق نداشته و یا در رابطه با سازمان‌های امنیتی و یا منظوری بغیر از مفهوم امنیت ملی بوده است و یا بصورت مشترک همراه با

چند کلیدواژه به عنوان مدخل جستجو، تکرار شده بودند که از بیان مجدد آن‌ها به عنوان مدرک خودداری شد به همین خاطر تعداد مدارک به ۳۷ مورد رسیده است. (نگاه کنید به جدول شماره ۴)

جدول شماره (۴): فراوانی مدارک بدست آمده در کلام مقام معظم رهبری (مدظله العالی) پیرامون موضوع امنیت ملی

ردیف	مدخل	تعداد مدارک	ردیف	مدخل	تعداد مدارک
۱	تهدیدات	۲	۱۱	تولید	۱
۲	اهداف	۵	۱۲	شهروندان	۱
۳	منافع اساسی	۲	۱۳	فرهنگ	۳
۴	منافع حیاتی	۲	۱۴	سلطه	۲
۵	منافع ملی	۲	۱۵	جنگ	۱
۶	حراست	۱	۱۶	قدرت	۲
۷	نفوذ	۲	۱۷	وحدت ملی	۴
۸	توسعه (پیشرفت)	۱	۱۸	حضور	۱
۹	رفاه	۲	۱۹	فرصت	۱
۱۰	قلمرو	۱	۲۰	قوت	۱
جمع	۱۸		۳۷		

گام چهارم. در این مرحله دلالت‌های هر مدرک احصاء، و مقوله‌بندی صورت گرفت. گام پنجم. در این بخش با در نظر گرفتن یک کد برای هر مقوله اقدام به کدگذاری شد تا متن برای تحلیل و نگارش نتایج آماده شود. (نگاه کنید به جدول شماره ۵)

۲-۲. تحلیل محتوای مدارک

مدارک حاصل شده در جدول شماره ۴ مطالعه و پالایش گردید و دلالت‌های مربوط به هر مدرک احصاء و پس از آن مقوله‌بندی و کدگذاری شد که نتایج آن در جدول شماره ۵ نشان داده شده است.

جدول شماره (۵): تحلیل مدارک حاصل آمده از کلام مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

ردیف	مدرک	دلالت‌ها	مقوله	کد
۱	اگر امنیت در یک جامعه نبود و کشور مورد تهدید دشمنان قرار گرفت، نه کار علمی و تحقیقی در آن کشور می‌شود درست انجام داد، نه فعالیت اقتصادی میشود انجام داد، نه کار فکری و فرهنگی می‌شود انجام داد. در محیط نامن هر کس به فکر حفظ جان خودش است. این قتل‌هایی که در کشور انجام می‌گیرد که البته بار اول هم نیست؛ این بار آن را تشدید کرده‌اند کارهایی است که برخلاف احساس امنیت ملی است. یک ملت در داخل خانه‌ای خود باید احساس امنیت کند. نظام اسلامی، نظامی مقتدر است. دشمن برای اینکه این اقتدار را بشکند، می‌خواهد عجز این نظام و عجز دولت و عجز مسئولان امنیتی و قضائی را تلقین کند. کشتن شهروندان، جنایت نسبت به اشخاص آن شخص هر که باشد از غیر طریقی که خود دستگاه‌ها برحسب حکم قانون و با اقتداری که دارند، باید انجام دهند، عملی برخلاف امنیت است.	نبود تهدیدات دشمن در مفهوم امنیت ملی باید لحاظ شود امنیت ملی باعث حفظ جان می‌شود.	نبود تهدید	NSH NT
۲	نکته‌ی سوّمی که باید خیلی در برنامه‌ها و اظهارات و وعده‌های نامزدهای محترم مورد توجه قرار بگیرد، همین امنیت ملی است، همین آرامش ملی است. سعی کنند گسل‌های اعتقادی یا جغرافیایی یا زبانی یا قومی را تحریک نکنند؛	گسل‌های اعتقادی یا جغرافیایی یا زبانی یا قومی چون ساخت معرفتی امنیت ملی را تحت تأثیر قرار می‌دهد باید در مفهوم امنیت ملی مورد توجه قرار گیرد.	بنیاد اعتقادی امنیت ملی	BE A
۴	بنابراین اگر هدف، حفظ و حراست از امنیت ملی، از عزّت ملی، از توسعه و پیشرفت کشور، از حفاظت کشور از شرّ دشمنان باشد، آن وقت سازمان‌های نظامی و سازمان‌های فرهنگی و سازمان‌های اقتصادی، همه در واقع نیروهای عظیمی هستند که دارند با هم کار می‌کنند؛ به یکدیگر کمک می‌کنند، همدیگر را تکمیل می‌کنند، به چشم رقابت به هم نگاه نمی‌کنند، به چشم حسادت به هم نگاه نمی‌کنند. در این صورت در کشور یک چنین انسجامی به وجود می‌آید. این آن چیزی است که ما روی آن تکیه می‌کنیم.	هدف، حفظ و حراست از امنیت ملی، از توسعه و پیشرفت کشور، از حفاظت کشور از شرّ دشمنان باشد رفع شر دشمن امنیت ملی را تقویت می‌نماید. وحدت و انسجام دلالت بر ماهیت ایجابی امنیت ملی دارد. چون تقویت امنیت را در گرو وحدت داخلی می‌داند.	حفظ و حراست امنیت نبود تهدید	HE A NT HE N
۴	عمده‌ی حرف بنده با مردم است. مردم عزیز ما باید بدانند که حضور آنها در عرصه‌های مختلف، تعیین‌کننده است. تعیین‌کننده‌ی چه؟ تعیین‌کننده‌ی امنیت ملی. اگر مردم در صحنه حضور داشته باشند، کشور در امنیت باقی خواهد ماند. خوب، امروز این نظام، امنیت کشور را حفظ کرده است، پیشرفت کشور را تسریع کرده است، به این ملت عزّت داده است. پس وارد این میدان بشوند	حضور مردم در صحنه بر امنیت ملی اثر گذار می‌باشد حضور مردم در صحنه بر امنیت ملی اثر گذار	قدرت ملی	GHM GHM

		می باشد.	برای عزت بخشیدن به ایران و ایرانی، برای استمرار امنیت ملی، برای تضمین پیشرفتی که بحمدالله از اوّل انقلاب شروع شده و تا امروز بی وقفه پیش رفته؛ برای اینها باید وارد بشوند. همه باید وارد بشوند.
EGH G	اقتصاد قوی	اقتصاد قوی در امنیت ملی مؤثر است.	عزت ملی، امنیت ملی، اقتدار ملی، پیشرفت همه جانبه چه جور به دست می آید؟ من عرض می کنم بدون اینکه کشور یک اقتصاد قوی داشته باشد، اینها به دست نمی آید. نیاز ما اقتصاد قوی، تولید قوی، همراه با مدیریت قوی است؛ نیازمان این است: یک اقتصاد قوی و مطمئن و متکی به خود که دستمان به سمت دیگران دراز نباشد.
TMA	تمامیت ارضی	حفظ مرزهای کشور و هوشیاری و بیداری پاسداران بر امنیت ملی تأثیر دارد.	بنده خبرهایی دارم از اینکه دشمنان ما با همراهی برخی از مسئولان سفیه منطقه خلیج فارس نه همه شان، بعضی درصدد هستند که جنگهای نیابتی را به مرزهای ایران بکشانند. پاسداران انقلاب اسلامی و همه ی پاسداران حریم امنیت ملی در سازمانهای مختلف بیدارند، هوشیارند. این را بدانند که اگر شیطنتی صورت بگیرد، واکنش جمهوری اسلامی بسیار سخت خواهد بود.
MBN BEA	مقابله بانفوذ بنیاد اعتقادی امنیت ملی	نفوذ امنیت ملی ما را تهدید می کند ایمان و اعتقاد راسخ امنیت ساز می باشد.	دشمن ممکن است از لحاظ نظامی هم نتواند کار کند، امیدی هم نداشته باشد، اما از لحاظ فرهنگی، از لحاظ سیاسی، از لحاظ امنیتی، از جاسوس پروری، از رخنه در اعتقادات و ایمان راسخ مردان و زنان مؤمن این مرزوبوم ممکن است بخواهد وسیله ای برای رسیدن به اهداف شوم خودش پیدا کند. این، امنیت ما را تهدید می کند. امنیت در کشور و در هر منطقه، اساس پیشرفت است.
AMD ARH AR	امنیت داخلی ارزش های حیاتی	امنیت داخلی یکی از مؤلفه های امنیت ملی را شامل می شود. که در مقابل ناامنی داخلی باید رویکرد - سلبی اتخاذ نمود و برخورد شود. تخت لوی اسلام و تعالیم اسلامی امنیت حاصل می شود. در نظام اسلامی به امنیت اجتماعی و روحی می توان رسید.	۸ عده ای برای اهداف پست و حقیر خودشان امنیت خانواده ها را به هم می زنند. این یک مثال برای ناامنی است؛ اما یک مثال درجه ی اوّل نیست. ناامنی از قتل انسان های لایبالی و شرور و اوباش و اراذل که طبعاً شرارت دارند و محیط زندگی را ناامن می کنند؛ این هم ناامنی است. انسانهای شریری که در کوچه ها و محله ها برای ملت و نوامیس و آبروی مردم ناامنی درست می کنند. این هم به عهده ی دستگاه های انتظامی و قضائی است که با این اراذل و اوباش و ناامن سازان محیط زندگی و کار مردم برخورد کنند. ما فقط از راه تعالیم اسلام می توانیم فقر را برطرف کنیم، عدالت اجتماعی را مستقر کنیم، امنیت را ایجاد کنیم و بی سواد را ریشه کن نماییم. بدون اسلام نمی توانیم به این اهداف برسیم و مقاصدمان برآورده نخواهد شد. وقتی از حیات و نظام اسلامی صحبت می کنیم، منظور ما نظام و حیات طبیعی است که همه ی خیرات مورد علاقه ی انسان در آن وجود دارد؛ هم رفاه مادی و امنیت اجتماعی و روحی تأمین می شود، و هم صفای معنوی و دانش و بینش و تحقیق و تعبد و خلوص و توجه به خدا مشاهده می گردد.

ARH	ارزش- های حیاتی	اسلام ارزش حیاتی ما به حساب می‌آید.	به خاطر داشته باشید که اهداف مشخص ما، در اسلام خلاصه می‌شود. اسلام فقط یک اعتقاد نیست؛ اسلام زندگی طیبی انسان‌هاست. وقتی از حیات و نظام اسلامی صحبت می‌کنیم، منظور ما نظام و حیات طیبی است که همه‌ی خیرات مورد علاقه‌ی انسان در آن وجود دارد؛ هم رفاه مادی و امنیت اجتماعی و روحی تأمین می‌شود، و هم صفای معنوی و دانش و بینش و تحقیق و تعبد و خلوص و توجه به خدا مشاهده می‌گردد.	۹
GHM	قدرت ملی	همه سازمان‌های نظامی و غیر نظامی در رسیدن به امنیت- ملی باید نقش ایفا نمایند.	بنابراین اگر هدف، حفظ و حراست از امنیت ملی، از عزت ملی، از توسعه و پیشرفت کشور، از حفاظت کشور از شر دشمنان باشد، آن وقت سازمانهای نظامی و سازمانهای دانشگاهی و سازمانهای تحقیقاتی و سازمانهای فرهنگی و سازمانهای اقتصادی، همه و همه در واقع نیروهای عظیمی هستند که دارند با هم کار می‌کنند.	۱۰
Pish	پیشرفت	پیشرفت کشور ضامن امنیت ملی است.	این را هم عرض بکنم، مدل توسعه را ما از غرب نمی‌گیریم؛ اولاً ما اسم این حرکت را پیشرفت می‌گذاریم، نه آنچنان که آنها اسم‌گذاری می‌کنند «رشد و توسعه». مدل پیشرفت کشور را ما از غرب نمی‌گیریم. غربی‌ها خودشان به خاطر این روش و این مدل، خودشان را بدبخت کرده‌اند. البته از دانش روز و از فناوری روز حداکثر استفاده را می‌کنیم و پیشرفت را، هم مایه‌ی سعادت ملت، هم مایه‌ی افتخار ملت، هم مایه‌ی امنیت کشور می‌دانیم و برای پیشرفت کشور تلاش می‌کنیم.	۱۱
NO	نفوذ	نفوذ امنیت ملی را تهدید می‌کند	به ملت ایران هم عرض می‌کنم: ای ملت بزرگ و شجاع که بیست سال است دشمنی را که انقلاب از این کشور بیرون راند، با قدرت پشت در نگه داشتید و نگذاشتید که این دشمن از هیچ منفذی وارد شود؛ بهوش باشید. این معنای حرفهای مکرری است که من در این چند سال به ملت ایران و به مسئولان عرض کرده‌ام که دشمن درصدد نفوذ است. هر پنجره‌ای پیدا کند، وارد خواهد شد؛ هوشیاریتان را بیشتر کنید. دشمن، امنیت ملی ما را هدف گرفته است. امنیت ملی برای یک ملت، از همه چیز واجب‌تر است. اگر امنیت ملی نباشد هیچ دولتی نمی‌تواند کار کند؛ برای سازندگی، هیچ سنگی روی سنگ گذاشته نخواهد شد. وقتی که هرج و مرج و ناامنی باشد، هیچ مشکلی از مشکلات مملکت حل نخواهد شد؛ نه اقتصاد مردم، نه فرهنگ مردم، نه مسائل اجتماعی مردم، نه مسائل سیاسی مردم. وقتی امنیت نبود، همه‌ی این‌ها از بین خواهد رفت.	۱۲
NSH	امنیت نظام شهروندی	هرج و مرج باعث تضعیف امنیت ملی می‌شود	امروز آن کسانی که در قالب نیروی انتظامی سعی می‌کنند آرامش را، امنیت را، آسایش خیال را برای آحاد شهروندان کشورمان فراهم کنند، در حقیقت به معنای واقعی کلمه، مجاهدان فی سبیل‌الله هستند؛ این بسیار با ارزش است. فلسفه‌ی نظام جمهوری اسلامی این است که بتواند همچنان که اسلام از مسئولان، انسانها و ملتها خواسته است، در میان مردم، هم عدالت، هم اخلاق، هم معنویت و هم رفاه مادی را به وجود آورد. مجلس جایگاه بسیار مهمی است؛ خانه‌ی ملت است؛ تجلیگاه عزت ملی ماست؛ با قوانین مجلس است که مسئولان می‌توانند حرکت کنند و پیش بروند. مجلس می‌تواند حافظ امنیت ملی باشد؛	۱۳
NMJ	نیروی	جوانان در نیروهای	جوانان ما با همه‌ی وجود برای حفظ امنیت جنگیده‌اند،	۱۴

	مسلح جوان	مسلح از امنیت کشور دفاع می نمایند.	مبارزه کرده‌اند؛ چه در ماه‌های اوّل پیروزی انقلاب که حرکات شرارت آمیز و تجزیه طلبانه در برخی از مرزهای این کشور به تحریک دشمنان به وجود آمد. چه بعد از آن تا امروز که دشمنان سعی کرده‌اند امنیت را از این کشور سلب کنند. جوانان مؤمن ما در سازمانهای مسلح از جمله در نیروی انتظامی با کمال رشادت و قدرت ایستاده اند و از امنیت این کشور دفاع کرده‌اند.	
۱۵	نیروهای مسلح NM	نیروهای مسلح وظیفه تأمین امنیت مردم در نظام اسلامی را عهده دارند. نیروهای مسلح مدافعان امنیت ملی کشورند.	اگر نیروهای مسلح در جوامع مختلف و در طول تاریخ برای دفاع از قدرت‌ها و قدرتمندها شکل می‌گرفتند، اما در نظام اسلامی، نیروی مسلح در خدمت امنیت مردم و دارای مأموریت آرامش بخشیدن به زندگی عمومی مردم است. نظام اسلامی، نیروی مسلح را در خدمت امنیت مردم می‌خواهد. آنچه برای نیروهای مسلح چه سپاه و چه ارتش و چه نیروهای انتظامی مهم است، این احساس است که آن‌ها مدافعان امنیت ملی این کشورند. در عرصه‌های گوناگون، این امنیت با وظایف مختلف، میان سازمان‌های گوناگون تقسیم شده است. این امنیت را نیروهای مسلح تأمین می‌کنند. بنابراین، امنیت مرزها، یک بخش مهم از امنیت ملی است.	
۱۶	منافع اساسی MNA	مذاکره با آمریکا یعنی عقب نشینی از مواضع اسلامی و منافع اساسی سرنوشت ساز کشور که از اصول امنیت ملی کشور است. رفع فقر و ایجاد امنیت مدنی و قضائی هم بسیار مهم است و باید حتماً ملاحظه شود در دنیای اسلام، پرچم آزادی را نظام جمهوری اسلامی بلند کرد؛	معنای مذاکره این نیست که آمریکا حاضر باشد هویت این ملت را، نظام جمهوری اسلامی را، ایمان این مردم و مواضع آن‌ها را به رسمیت بشناسد. آن‌ها با این اساس مخالفند؛ آن‌ها با حضور این مردم مؤمن مخالفند؛ آن‌ها دنبال این هستند که همان روشهایی را که در دوران حکومت پهلوی اعمال می‌شد ایجاد کنند. اینکه با مذاکره حل نمی‌شود. مگر این ملت اجازه خواهد داد که مسئولی در این کشور از رهبری گرفته تا همه‌ی مسئولان از مواضع اسلامی و منافع اساسی سرنوشت‌سازش یک قدم عقب بنشینند؟ رفع فقر و ایجاد امنیت مدنی و قضائی هم بسیار مهم است و باید حتماً ملاحظه شود. آزادی باید به شکل منطقی و صحیح در جامعه تأمین شود؛ همان آزادی‌ای که انقلاب اسلامی و نظام اسلامی پرچمش را در دنیای اسلام بلند کرد؛ نه آزادی به شکل افراطی، تقلیدی و من‌درآوردی در آمریکا تا آنجایی است که به منافع اساسی سرمایه‌داران که صحنه گردانهای پشت صحنه‌ی نظام آمریکایند لطمه نخورد.	
۱۷	منافع حیاتی MAH	حفظ منافع حیاتی از ارکان امنیت ملی محسوب می‌گردد.	امریکا و غرب، بارها نشان داده‌اند که حتی به تسلیم‌شدگان هم رحم نمی‌کنند و چون تاریخ مصرف همکاری‌کنندگان به پایان برسد، به‌آسانی آنان را به دور می‌افکنند. اولاً، دشمنی که انسان خردمند از اصطکاک با او پرهیز می‌کند، دشمنی نیست که هویت او و منافع حیاتی او و اصل وجود او را هدف گرفته است؛ مقاومت در برابر چنین دشمنی، حکم قاطع خرد انسانی است؛ زیرا بدیهی است که خسارت قطعی ناشی از تسلیم در برابر آن، همان خسارت احتمالی ناشی از مقابله با اوست؛ به اضافه‌ی ذلت و تحقیر. امام توانست آمریکا را که منافع حیاتی برای خود در اینجا تعریف کرده بود، شکست بدهد و به عقب‌نشینی وادار کند. آن کسانی که جنگ تحمیلی را طراحي کرده بودند، غرضشان نابود کردن انقلاب و	

			<p>ریشه‌کن کردن نظام اسلامی بود؛ امام بزرگوار از این تهدید، یک فرصت به وجود آورد؛ اینها نشانه‌ی قوت و قدرت و اقتدار امام بزرگوار است.</p>	
MAM	منافع ملی	وحدت، امنیت و منافع ملی قابل معاوضه با هیچ فرع دیگری نیست.	<p>چرا باید کسانی وحدت ملت را، وحدت ملی را، امنیت ملی را، منافع ملی و مصالح این کشور را قربانی اغراض جناحی کنند؛ که اگر بدون نفوذ دشمن باشد، بسیار بد است و اگر با نفوذ دشمن باشد، چند برابر بدتر است؟</p> <p>ما نمی‌توانیم در قبال تجاوز در هر گوشه‌ی دنیا که به وقوع پیوندد، بیطرف بمانیم ولو اینکه مستقیماً به منافع ملی ما مربوط نگردد.</p> <p>آنچه برای امنیت ملی هر کشور اهمیت دارد، وجود استعداد تجاوزگری و سلطه‌جویی در آن سوی مرزهاست، افرادی که انسان هیچ علاقه‌ای در اینها نسبت به منافع ملی و نسبت به مصالح کشور احساس نمی‌کند؛ واقعاً انسان تعجب می‌کند. حالا یک عده‌ای جوانند، احساساتی‌اند، فریب می‌خورند؛ یک عده‌ای نه، جوان هم نیستند؛ انسان می‌بیند که اینها هیچ حاضر نیستند منافع ملی را درک کنند، فهم کنند، پای این منافع بایستند. آنچه که دشمن مایل است از زبان اینها سر می‌زند، در عمل اینها خودش را ظاهر می‌کند. من می‌خواهم عرض بکنم همان اندازه‌ای که ما از این حادثه‌ی سقوط هواپیما غصه خوردیم و غم بر دل ما فرود آمد، دشمن ما از این حادثه به همان اندازه خوشحال شد.</p> <p>یک ملت آزاد آن ملتی است که این تأثیر را نپذیرد، به معنای واقعی کلمه آزادانه بیندیشد، آزادانه فکر کند و با شجاعت عمل کند و دنبال منافع ملی خودش برود. خوب، این به چه چیزی احتیاج دارد؟ به بصیرت.</p> <p>ثالثاً یک تکلیف شرعی است که اینها را ما قبلاً هم عرض کرده‌ایم. و حقیقت این است که انتخابات متضمن منافع ملی کشور است. هر کسی که به منافع ملی کشور علاقه‌مند است، در انتخابات شرکت می‌کند.</p> <p>کاربرد این دستور آسمانی و نیز دستورات صریح پیامبر اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله و سلم) در مفاهیم و روابط بین‌المللی آن است که ما نمی‌توانیم در قبال تجاوز در هر گوشه‌ی دنیا که به وقوع پیوندد، بیطرف بمانیم ولو اینکه مستقیماً به منافع ملی ما مربوط نگردد.</p> <p>آنچه برای امنیت ملی هر کشور اهمیت دارد، وجود استعداد تجاوزگری و سلطه‌جویی در آن سوی مرزهاست، و گرنه اشتباه محاسبه در هر مکان و هر لحظه امکان وقوع دارد.</p>	۱۸
MAM	منافع ملی	درک منافع ملی با بصیرت حاصل می‌شود. حضور در انتخابات متضمن امنیت و منافع ملی است.		
MAM	منافع ملی			
VAM	وحدت ملی	وحدت مقدمه امنیت ملی است.	<p>مطلبی که در خطبه‌ی دوم به‌نظر رسید عرض کنم، ناشی از احساس نیازی است که امروز ملت و جامعه‌ی ما به وحدت و یکپارچگی می‌کند.</p> <p>اول امسال ما عرض کردیم که شعار امسال، «وحدت ملی» و «امنیت ملی» باشد. حقیقتاً با توجه به اوضاع و احوال کشور و مسائل جاری و مسائل بین‌المللی، آنچه که باید مسئولان و مردم به سهم خود دنبال آن باشند، همین دو شعار مهم است. اگر وحدت ملی و امنیت ملی تأمین شد، من بر روی «وحدت ملی» تأکید بیشتری دارم؛ به خاطر اینکه امنیت هم ناشی از وحدت است. اگر وحدت نباشد، امنیت ملی هم به خطر می‌افتد و ایجاد ناامنی می‌شود.</p>	۱۹
VA	وحدت ملی	امنیت، عزت، سلامت، رفاه ملی بدون اقتصاد قوی حاصل نمی‌شود. و البته بدون وحدت و اتحاد ملی هم بدست نمی‌آید.		

VAM	وحدت ملی	وحدت عمومی و امنیت ملی دو رکن مهم هستند.	<p>امروز کسانی وحدت ملی را نه به عنوان شعارهای مذهبی، بلکه با شعارهای سیاسی خدشه‌دار می‌کنند. ما قبلاً به این‌ها نصیحت کردیم؛ امروز هم نصیحت می‌کنیم که نگذارند وحدت این ملت بزرگ و متحد خدشه‌دار شود.</p> <p>ما برای ملت ایران امنیت ملی می‌خواهیم، عزت ملی می‌خواهیم، سلامت عمومی می‌خواهیم، رفاه عمومی می‌خواهیم؛ پیشرفت همه جانبه می‌خواهیم، استقلال از قدرت‌های سلطه‌گر جهانی می‌خواهیم، شکوفایی استعدادها می‌خواهیم، رها شدن و نجات یافتن از آسیب‌های اجتماعی مثل اعتیاد و فساد و امثال این‌ها می‌خواهیم.</p> <p>بتوانیم روی قیمت نفت اثر بگذاریم، پول ملی را ارزشمند کنیم، قدرت خرید مردم را بالا ببریم؛ بدون یک اقتصاد قوی این‌جوری، نه به یک عزت مستمری خواهیم رسید، نه به یک امنیت مستمری خواهیم رسید. البته بدون اتحاد ملی هم به دست نمی‌آید.</p> <p>بنده در ابتدای سال ۷۹ از مردم و مسئولان خواهش کردم که تلاششان را در دو جهت وحدت عمومی و امنیت ملی قرار دهند؛ البته تلاش‌هایی هم شد. دشمن وقتی می‌تواند به هدفهای خودش برسد که بتواند در بدنه‌ی حاکمیت نظام و در مسئولان بخشهای مختلف، اختلاف و شکاف ایجاد کند. دشمن دنبال این قضیه است. آقای موسوی لاری به مسأله‌ی امنیت ملی که بنده اوّل سال گفتم اشاره کردند. من وحدت عمومی را هم گفته بودم. مردم به وحدت جواب می‌دهند؛</p>
GHR	قلمرو	حفظ قلمرو و تنبیه متجاوز متضمن امنیت- ملی است.	<p>۲۰ آقای رئیس، آقای دبیرکل، حضار محترم، من رئیس‌جمهور کشور هستم که در یکی از بلندترین و حساس‌ترین دورانهای تاریخ مهد تمدن و کانون فرهنگ بشریت بوده است، و اکنون نیز قلمرو نظامی است که بر همان پیشینه‌ی استوار بنا شده، این هدف تنها بازپس گرفتن زمین‌های اشغالی یا گرفتن غرامت جنگی نبود هرچند که این هر دو حق مسلم ملت ایران بود و هرچند که بسی خسارتها قابل جبران نبود بلکه هدف مهم‌تر تنبیه متجاوز و برچیدن بساط تجاوز بود. با طرح مسأله‌ی تنبیه متجاوز ما نه فقط تکیه‌گاه مطمئنی برای امنیت ملی خود جستجو می‌کردیم، بلکه این برای همه‌ی منطقه متضمن امنیت و ثبات بود و هست.</p>
HOM	حضور مردم	حضور مردم در صحنه تعیین کننده امنیت ملی است.	<p>۲۱ عمده‌ی حرف بنده با مردم است. مردم عزیز ما باید بدانند که حضور آنها در عرصه‌های مختلف، تعیین‌کننده است. تعیین‌کننده‌ی چه؟ تعیین‌کننده‌ی امنیت ملی. اگر مردم در صحنه حضور داشته باشند، کشور در امنیت باقی خواهد ماند. اینکه شما می‌بینید دشمن‌های پُرو و وقیح و گردن‌کلفت در مقابل جمهوری اسلامی از هر عمل سختی اجتناب می‌کنند، به‌خاطر حضور مردم است؛ می‌ترسند، به‌معنای واقعی کلمه می‌ترسند؛ اینها تحلیل نیست، در ایران اسلامی دشمن نتوانسته کار کند، به‌خاطر حضور مردم؛ دشمن‌ها به‌خاطر حضور مردم بوده است که نتوانسته‌اند تعرض کنند. گاهی می‌شنویم و در گذشته شنفته‌ایم که بعضی‌ها فرض کنید گفته‌اند «ما که آمدیم مسئولیت پیدا کردیم، توانستیم سایه‌ی جنگ را از سر کشور برداریم!»؛ نه، این حرفها، حرفهای درستی نیست؛ از</p>

			بنده بشنود، آنچه سایه‌ی جنگ را، سایه‌ی تعرض دشمن را در طول این سالهای متمادی از سر این کشور رفع کرده، حضور مردم بوده است.	
FG	فرهنگ	فرهنگ، عناصر مربوط به آن و دستگاههای فرهنگی در ایجاد امنیت مسئولند.	خب، گفته شد که [لشکریان] حصار امنند؛ حُصُونُ الرَّعِيَّةِ. این نکته مهم است که بدانیم حصن رعیت و حصار رعیت فقط نیروهای مسلح نیستند، نیروهای مسلح از جمله‌ی مهم‌ترین حصارهای امنیت رعیتند؛ که این هم به‌اذن‌الله [است]؛ فَالْجُنُودُ بِإِذْنِ اللَّهِ حُصُونُ الرَّعِيَّةِ، دستگاه‌های مختلف همه می‌توانند در این جهت با ارتش همراه و همگام باشند؛ دستگاه‌های اقتصادی، دستگاه‌های فرهنگی، دستگاه‌های آموزشی، دستگاه‌های تحقیقاتی؛ مجموعه‌ی کشور..... چه مجموعه‌ی اقتصادی، چه مجموعه‌ی فرهنگی، چه مجموعه‌های علمی و تحقیقاتی، و چه مجموعه‌های نظامی؛ هدف همه این باشد. کارها مختلف است اما هدف یکی است.	۲۲
FG	فرهنگ	فرهنگ، عناصر مربوط به آن و دستگاههای فرهنگی در ایجاد امنیت مسئولند.	بخش عمده‌ای مربوط به عناصر مربوط به فرهنگ و آموزش و مانند اینها است.	
FG	فرهنگ	فرهنگ، عناصر مربوط به آن و دستگاههای فرهنگی در ایجاد امنیت مسئولند.	این تجربه را آمریکایی‌ها و دیگران دارند که به جنگ سخت با جمهوری اسلامی رو نمی‌آورند، اقدام نمی‌کنند؛ می‌دانند که اگر جنگ نظامی رخ بدهد، بسیاری از نقشه‌های امنیتی و فرهنگی آنها در داخل کشور به هم می‌خورد. امروز برنامه، برنامه‌ی پیچیده‌ای است؛ هم امنیتی است، هم فرهنگی است، هم اقتصادی است. هم سیاسی است. برنامه‌ها برنامه‌های درهم تنیده‌ای است؛ در این شرایط، وظایف خیلی سنگین است؛ برنامه‌های امنیتی دارند. خب این‌ها خطر است دیگر؛ این‌ها چیزهایی است که مواجهه‌ی با اینها تدبیر می‌خواهد، عقل می‌خواهد، دقت می‌خواهد، مطالعه می‌خواهد. یعنی نمی‌شود انسان همینطور سرش را پایین بیندازد و این‌جوری حمله بکند؛ با چشم بسته نمی‌شود کار کرد. بنابراین به نظر من وظایف این تشکلهای وظایف سنگینی است. مسئله‌ی فرهنگ، یکی از مسائل مهم است، این را تبیین کنید. پس بنابراین یک کار هم، وظیفه‌ی دوم هم وظیفه‌ی تبیین بود؛ این تبیین هم در محیط دانشجویی است، هم در محیط بیرون دانشجویی. آنچه برای نیروهای مسلح چه سپاه و چه ارتش و چه نیروهای انتظامی مهم است، این احساس است که آن‌ها مدافعان امنیت ملی این کشورند. در عرصه‌های گوناگون، این امنیت با وظایف مختلف، میان سازمانهای گوناگون تقسیم شده است. امنیت، بسیار مقوله‌ی مهمی است و بدون امنیت، یک کشور در همه‌ی عرصه‌ها و صحنه‌های فعالیت و تلاش، دچار مشکل است؛ پیش‌نیاز اصلی و اساسی عبارت است از امنیت. این امنیت را نیروهای مسلح تأمین می‌کنند. یک بخش دیگر، امنیت فرهنگی و امنیت اخلاقی است. امنیت فرهنگی را هم در بخش عظیمی، نیروهای بسیج، نیروهای مؤمن، جان بر کف، تأمین می‌کنند.	
			ترکیب نیروهای مسلح در کشور ما یک ترکیب منطقی و عالی است. و آن وقتی که دشمن قصد تهاجم داشته باشد- چه تهاجم فرهنگی، چه تهاجم شهری و شهروندی، چه تهاجم از بیرون مرزها	

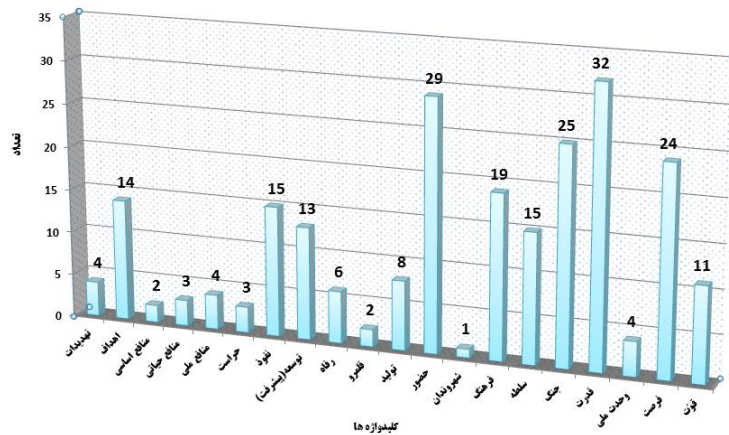
			حضور این نیروها برای این ملت مایه افتخار است؛ مایه سربلندی و عزت است.	
۲۳	تولید	تولید امنیت آفرین است.	تولید یعنی چه؟ مقصود فقط تولید کالا نیست؛ تولید در یک گستره‌ی وسیع باید شعار ملت باشد. تولید کار، تولید علم، تولید فناوری، تولید ثروت، تولید معرفت، تولید فرصت، تولید عزت و منزلت، تولید کالا و تولید انسانهای کارآمد؛ این‌ها همه تولید است. رمز سعادت ملت ما در این است که در این گستره‌ی وسیع، هم دولت و هم ملت، بر این تولید همت بگذاریم. این تأمین‌کننده‌ی امنیت ملی و اقتدار و پیشرفت کشور است؛ این یک جهاد است. شما جوانها در درجه‌ی اول به این نکته توجه داشته باشید که بنا به گفته‌ی امام سجاد (علیه‌السلام)، نیروی مسلح، دژ امنیت ملی است. این دژ، اگر قدرت‌مندانه - چه از لحاظ تجهیزات و چه از لحاظ روحیه - خود را سربلند و استوار بدارد، ملت احساس امنیت و آرامش خواهد کرد. بدون امنیت، هیچ لذتی در زندگی جوامع بشری حتی پیشرفته، وجود نخواهد داشت. امنیت مایه‌ی آرامش روانی است و نیروهای مسلح اگر دلیرانه، فداکارانه، هوشمندانه وظیفه و نقش خود را بدانند و در جایی که جایگاه واقعی آنهاست، خود را قرار دهند، می‌توانند این امنیت و این نیاز را تأمین کنند. لکن نیروهای مسلح باید نیرومند باشند. دنیا، دنیای تجاوزگری است؛ دنیای محکوم سیاست سلطه است. انگیزه‌ی سلطه‌طلبی در سلطه‌گران عالم، در نظامهای مستکبر، به همی ملتها هشدار می‌دهد که ساخت درونی خود و آمادگی‌های لازم را برای تقویت این ساخت به وجود بیاورند و تقویت کنند. آمریکایی‌ها می‌گویند ما بر کشور شما این سلطه را داشتیم، انقلاب آمد و ما را بیرون کرد؛ این را به ما برگردانید تا ما دوباره بر کشور شما سلطه پیدا کنیم. حرف آمریکاییها این است: ابرازشان هم عبارت است از تهدید، ارباب، تبلیغات جنگ روانی، دلسرد کردن مردم، نومید کردن مردم، ایجاد دودستگی و تحریک عصبیتها مسئولین را دچار دودستگی کنند؛ امروز آمریکا تهدیدی برای صلح و امنیت جهانی است؛ علت هم زیاده‌خواهی رژیم آمریکا، استکبار رژیم امریکا، تکبر آنها، سلطه‌طلبی آنها و بازیچه‌ی صهیونیستها بودن آنهاست؛ آمریکای‌ها در همین قضیه هم روح سلطه‌جویی و زیاده‌طلبی و دروغ‌جویی خودشان را نشان دادند.	TD
۲۴	سلطه ستیزی	آمریکا تهدیدی برای صلح و امنیت جهانی با روح سلطه جویی و زیاده طلبی با ابزار تهدید، ارباب، تبلیغات، جنگ روانی و نومید کردن مردم است.	شما جوانها در درجه‌ی اول به این نکته توجه داشته باشید که بنا به گفته‌ی امام سجاد (علیه‌السلام)، نیروی مسلح، دژ امنیت ملی است. این دژ، اگر قدرت‌مندانه چه از لحاظ تجهیزات و چه از لحاظ روحیه خود را سربلند و استوار بدارد، ملت احساس امنیت و آرامش خواهد کرد. بدون امنیت، هیچ لذتی در زندگی جوامع بشری حتی پیشرفته، وجود نخواهد داشت. امنیت مایه‌ی آرامش روانی است و نیروهای مسلح اگر دلیرانه، فداکارانه، هوشمندانه وظیفه و نقش خود را بدانند و در جایی که جایگاه واقعی آنهاست، خود را قرار دهند، می‌توانند این امنیت و این نیاز را تأمین کنند. لکن نیروهای مسلح باید نیرومند باشند. دنیا، دنیای تجاوزگری است؛ دنیای محکوم سیاست سلطه است. انگیزه‌ی	SY

			سلطه طلبی در سلطه گران عالم، در نظامهای مستکبر، به همهی ملتها هشدار می دهد که ساخت درونی خود و آمادگی های لازم را برای تقویت این ساخت به وجود بیاورند و تقویت کنند. آمریکایی ها می گویند ما بر کشور شما این سلطه را داشتیم، انقلاب آمد و ما را بیرون کرد؛ این را به ما برگردانید تا ما دوباره بر کشور شما سلطه پیدا کنیم. حرف آمریکاییها این است. ابزارشان هم عبارت است از تهدید، ارباب، تبلیغات جنگ روانی، دلسرد کردن مردم، نومید کردن مردم، ایجاد دودستگی و تحریک عصبیتها مسئولین را دچار دودستگی کنند؛ امروز آمریکا تهدیدی برای صلح و امنیت جهانی است؛ علت هم زیاده خواهی رژیم آمریکا، استکبار رژیم آمریکا، تکبر آن ها، سلطه طلبی آن ها و بازیچه ی صهیونیستها بودن آن هاست؛ آمریکای ها در همین قضیه هم روح سلطه جویی و زیاده طلبی و دروغ جویی خودشان را نشان دادند.	
JG	جنگ	جنگ امنیت ملی کشور را تهدید میکند.	درصد هستند که جنگ های نیابتی را به مرزهای ایران بکشانند. پاسداران انقلاب اسلامی و همهی پاسداران حریم امنیت ملی در سازمان های مختلف بیدارند، هوشیارند. این را بدانند که اگر شیطنتی صورت بگیرد، واکنش جمهوری اسلامی بسیار سخت خواهد بود.	۲۵
GH	قدرت	نیروهای مسلح به عنوان حصار امنیت ملی مظهر قدرت، عزم و اراده ی ملت است.	یک منتهای مجموعه ی همهی آحاد ملت براساس تقسیم وظایف، یک عده از انسان های مصمم و صاحبان عزم و اراده، مانند پیش قراولان ملت به عنوان حصن و حصار امن و امنیت ملی، این لباس مقدس را بر تن می کنند. نظامی گری، سپاهی گری و مسلح بودن در اسلام به این معناست بگذارید این ملت با احساس وجود جوانان با ارزشی در نیروهای مسلح، طعم امنیت و آسایش روانی را همچنان بچشند و احساس کند که به اذن پروردگار، حصن حصینی ضامن امنیت اوست. دشمنان با مشاهده ی آمادگی نیروهای مسلح، نگاهشان به کشور و ملت، نگاه دیگری می شود. خیلی از طمع ها به خاطر گمانه ی ضعف در ملت هاست. ملت ها باید احساس ضعف نکنند. شما مظهر قدرت، عزم و اراده ی ملت ایرانید. به ملت ایران هم عرض می کنم: ای ملت بزرگ و شجاع که بیست سال است دشمنی را که انقلاب از این کشور بیرون راند، با قدرت پشت در نگه داشتید و نگذاشتید که این دشمن از هیچ منفذی وارد شود؛ بهوش باشید. هوشیاران را بیشتر کنید. دشمن، امنیت ملی ما را هدف گرفته است. امنیت ملی برای یک ملت، از همه چیز واجب تر است. اگر امنیت ملی نباشد هیچ دولتی نمی تواند کار کند؛ برای سازندگی، هیچ سنگی روی سنگ گذاشته نخواهد شد.	۲۶
GH	قدرت	قدرت ضامن امنیت ملی کشور است.		
FT	فرصت	تولید فرصت تأمین کننده امنیت ملی است.	تولید یعنی چه؟ مقصودم فقط تولید کالا نیست؛ تولید در یک گستره ی وسیع باید شعار ملت باشد. تولید کار، تولید علم، تولید فناوری، تولید ثروت، تولید معرفت، تولید فرصت، تولید عزت و منزلت، تولید کالا و تولید انسان های کارآمد؛ این ها همه تولید است. این تأمین کننده ی امنیت ملی و اقتدار و پیشرفت کشور است؛ این یک جهاد است. امروز تولید علم، تولید کار، تولید ابتکار، تولید کالا، کالای مورد نیاز مردم، تولید انسان کارآمد، تولید فرصت و تولید عزت، هر کدام از این ها یک جهاد است.	۲۷

GHT	قوت	روحیه و قوت نماینده گان مجلس حافظ امنیت ملی است.	مجلس می تواند حافظ امنیت ملی باشد؛ می تواند سلاّ مستحکمی در برابر تعرض دشمنان و طمع ورزی بیگانگان باشد. نماینده باید انقلابی باشد؛ روحیه و نشاط و امید و قوت و روحیه انقلابی در او وجود داشته باشد تا بتواند راه هایی را که به نظر بن بست می رسد، بشکافد و پیش برود.	۲۸
-----	-----	--	--	----

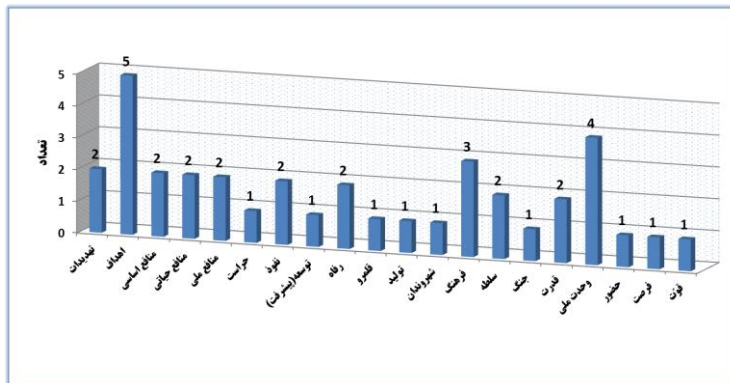
۳. تجزیه و تحلیل یافته ها

گام اول: در این مرحله فهرست اولیه کلیدواژه های مرتبط به همراه واژه امنیت ملی در اندیشه و کلام مقام معظم رهبری (مدظله العالی) توسط نرم افزار جستجو و تعداد ۲۳۴ فیش بدست آمده که به تناسب فراوانی در نمودار شماره یک مشخص شده است.

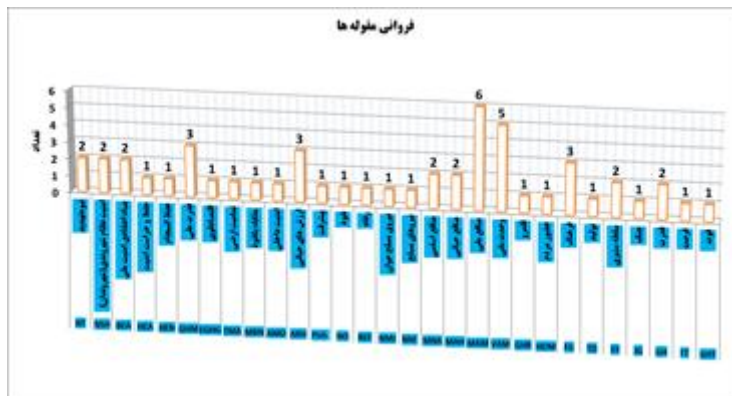
نمودار شماره (۱) فراوانی کلیدواژه های امنیت ملی براساس تعداد فیش ها در کلام مقام معظم رهبری (مدظله العالی) همانطور که نمودار شماره یک نشان می دهد کلیدواژه هایی که به عنوان مدخل در رابطه با مفهوم امنیت ملی در بیانات و فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) استفاده شده اند ۲۰ مورد (ستون های نمودار) می باشد که مقام معظم رهبری (مدظله العالی) عموماً در تبیین امنیت ملی آن ها را بکار برده اند بنابراین فیش های مربوط به واژه قدرت، دارای بیشترین تعداد با فراوانی ۳۲ و کمترین تعداد فیش مربوط به کلیدواژه شهروندان با ۱ فیش بوده است که به تفکیک مشخص شده اند.

پس از مطالعه تمامی ۲۳۴ فیش بدست آمده تعداد ۳۷ مدرک حاصل شد که به تفکیک هر کلیدواژه در نمودار شماره ۲ نشان داده شده است.

نمودار شماره ۲ فراوانی مدارک بدست آمده از فیش‌ها

نتایج نمودار حاکی از این می‌باشد که این مؤلفه‌ها به تناسب فراوانی در مدارک مرتبط با تعریف امنیت ملی ارتباط مستقیم داشته و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در بیانات و دیدگاه‌های خود پیرامون امنیت ملی به شکل مستقیم تأکید داشته‌اند و فراوانی هر یک اهمیت آن‌ها را نشان می‌دهد مؤلفه‌هایی چون اهداف، وحدت ملی و فرهنگ پیرامون امنیت ملی در فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) دارای بیشترین تکرار و تعداد بوده و سایر مؤلفه‌ها در مدارک از فراوانی یکسانی برخوردار بوده‌اند. گام سوم: در این مرحله پس از تحلیل محتوای مدارک دلالت‌های هر مدرک حاصل، مقوله‌های مرتبط با آن مشخص و کدگذاری انجام شد نمودار شماره ۳ نشان دهنده ۲۹ مقوله با فراوانی‌های هریک از آن‌ها می‌باشد.

نمودار شماره ۳ فراوانی مقوله‌ها

نتیجه حاصل از نمودار فوق هم نشان دهنده این است که مقولات زیادی در تعریف امنیت ملی مؤثر بوده و مورد تأکید می‌باشد که هر یک دارای اهمیت ویژه‌ای است و در این بین منافع ملی و وحدت ملی به ترتیب با تعداد فراوانی ۶ و ۵ دارای بالاترین اهمیت بوده، مقوله‌هایی چون قدرت ملی، ارزش‌های حیاتی و فرهنگ در ردیف دوم و سایر مقوله‌ها در ردیف‌های بعدی قرار دارند. که در تعریف مفهوم امنیت ملی باید این عناصر مدنظر قرار گیرند.

۴. نتیجه‌گیری

این پژوهش به دنبال تعریف امنیت ملی از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و عناصر تشکیل دهنده آن و اولویت‌های مؤلفه‌های مفهوم امنیت ملی در اندیشه ایشان بوده است. برای پاسخ به این سؤالات نخست فهرست اولیه کلیدواژه‌های پیشنهادی در موضوع امنیت ملی تهیه و با رجوع به دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) پالایش گردید. بعد از انتخاب کلیدواژه‌هایی که در کلام مقام معظم رهبری (مدظله العالی) نسبت به امنیت ملی آمده به بررسی و انتخاب مدارک بر این اساس اقدام شد همه فیش‌های موجود مستند، به عنوان جامعه آماری تمام شماری انجام شده و تمامی آن‌ها مورد تحلیل محتوا قرار گرفت. در این مرحله سعی شده که هیچ کلیدواژه‌ای حذف نشود تا کلیت دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) حفظ شود. در ادامه مدارک مرتبط با امنیت ملی در بیانات ایشان بدست آمده و پس از دلالت‌گیری، مقوله‌بندی و کدگذاری مقوله‌ها صورت گرفت. با عنایت به یافته‌های فوق امنیت ملی در نگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) دارای مفهومی موسع بوده و نیز گفتمان آن هم ایجابی و هم سلبی است و می‌توان امنیت ملی در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) را بدین گونه تعریف نمود که حفظ و ارتقاء منافع ملی، وحدت ملی، فرهنگ، ارزش‌ها و منافع اساسی و حیاتی، قدرت ملی و امنیت نظام شهروندی، تحکیم و گسترش بنیاد اعتقادی، تولید و اقتصاد قوی، حفظ انسجام و مقابله با

نفوذ دشمن به وسیله دولت، حضور مردم، نیروهای مسلح قدرتمند و سلطه‌ستیز که موجب حفظ قلمرو و تمامیت ارضی، رفع تهدید جنگ، پیشرفت، رفاه، فرصت، قوت و امنیت داخلی می‌گردد.

عناصر اصلی، مهم‌ترین و اولویت دارترین مؤلفه‌های مفهوم امنیت ملی نخست منافع-ملی، وحدت ملی و در مرحله بعد قدرت ملی، ارزش‌های حیاتی، فرهنگ و پس از آن نبود تهدید، امنیت نظام شهروندی، بنیاد اعتقادی امنیت ملی، سپس منافع اساسی و حیاتی، سلطه‌ستیزی و قدرت و در پایان مولفه‌هایی همچون حفظ انسجام، حفظ و حراست امنیت، اقتصاد قوی، تمامیت ارضی، مقابله با نفوذ، امنیت داخلی، پیشرفت، رفاه، نیروهای مسلح، قلمرو، جنگ، حضور مردم و تولید بیشترین فراوانی را به خود اختصاص دادند که پاسخ سؤالات فرعی این مقاله می‌باشد. نکته قابل توجه این که در این راستا علاوه بر مقوله‌های فوق دو بازوی دیگر یعنی دولت و ملت در کنار نیروهای مسلح در تأمین و افزایش امنیت ملی نقش مهم و پر رنگی را ایفا می‌نمایند.

پیشنهاد

برای دستیابی و حفظ امنیت ملی باید به مقوله‌های تأثیرگذار فوق توجه نمود و همه آن‌ها را در نظر داشت و نمی‌توان یکی را تقویت و نسبت به مقوله دیگر بی‌اهمیت بود اما به اقتضای شرایط ممکن است اولویت‌های برخی نسبت به دیگر مقوله‌ها بیشتر شده و نکته مهم اینکه دستگاه‌های مسئول و متولی کشور هر یک به تناسب نقش و مأموریت خود باید در این حوزه هدف‌گذاری، برنامه‌ریزی و تلاش نمایند تا به امنیت ملی پایدار در همه عرصه‌ها نائل آمده و تهدیدات ناشی از عدم توجه به این مقوله‌ها را کاهش داد.

فهرست منابع و مآخذ

الف. منابع فارسی

امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، سیدعلی (۱۳۷۸/۰۶/۱۰). *دیدار با گروه کثیری از سپاهیان و بسیجیان در مشهد*. نرم افزار راهبردی هادی rahbordi.

امام خامنه‌ای، سیدعلی (۱۳۷۹). *بیانات و مکتوبات*. نرم افزار راهبردی هادی rahbordi.

آذر، عادل (۱۳۸۰). *بسط و توسعه روش آنتروپی شانون برای پردازش داده‌ها در تحلیل محتوا*. تهران: انتشارات اندیشه آرا.

افتخاری، اصغر (۱۳۹۴). *منظومه مفهومی خرد/امنیت اجتماعی شده» در سیره پیامبر اکرم*. دو فصلنامه علمی پژوهشی دانش سیاسی. سال یازدهم، شماره اول، (۲۱)، ۵-۴۴.

<https://sid.ir/paper/134613/fa>

افتخاری، اصغر؛ نهازی، غلامحسین (۱۳۹۰). *امنیت عمومی در اندیشه و بیانات مقام معظم رهبری*. فصلنامه دانش پژوهش‌های انتظامی، سال دوازدهم، شماره دوم، ۷-۴۹.

<https://sid.ir/paper/100595/fa>

امیری، ابوالفضل (۱۳۹۴). *الگوی امنیت در مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر انگاره‌های امام خمینی (ره) و امام خامنه‌ای (مدظله العالی)*. در چکیده مقالات همایش سراسری مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران (ص ۱۱۷). مرکز مطالعات ملی امنیت پایدار، تهران، ۲۰ خرداد ماه ۱۳۹۴، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، دانشکده و پژوهشکده پیامبر اعظم (ص).

انوری، حسن (۱۳۸۷). *فرهنگ بزرگ سخن*. تهران: انتشارات سخن، چاپ سوم.

بیات، بهرام (۱۳۹۸). *جامعه شناسی امنیت ملی*. تهران: انتشارات دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی.

تشکری قوژدی، حسین (۱۳۹۴). *بررسی مسأله امنیت از دیدگاه امام خامنه‌ای (مدظله العالی)*. در چکیده مقالات همایش سراسری مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران (ص ۲۱۶). مرکز مطالعات ملی امنیت پایدار، تهران، ۲۰ خرداد ماه ۱۳۹۴، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، دانشکده و پژوهشکده پیامبر اعظم (ص).

جعفرزاده، منصور (۱۳۹۴). *مؤلفه‌های امنیت ساز جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر اندیشه‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله العالی)*. در چکیده مقالات همایش سراسری مکتب امنیتی جمهوری اسلامی

ایران (۹۷). مرکز مطالعات ملی امنیت پایدار، تهران، ۲۰ خردادماه ۱۳۹۴، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، دانشکده و پژوهشکده پیامبر اعظم (ص).

جمشیدیان، هادی (۱۳۹۷). *در آمدی بر مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر اندیشه و آرای امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)*. رساله دکتری منتشر نشده، تهران، دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی.

چهار محالی، حسن؛ مجلسی، علیرضا و مصطفوی، غلامعلی (۱۳۹۴). *تبیین اندیشه‌های امنیتی دفاعی حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در حوزه اقتدار ملی*. در چکیده مقالات همایش سراسری مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران (۴۴). مرکز مطالعات ملی امنیت پایدار، تهران، ۲۰ خرداد ماه ۱۳۹۴، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، دانشکده و پژوهشکده پیامبر اعظم (ص).

حبیب زاده، قاسم (۱۳۹۷). *ابعاد امنیت از منظر امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)*. فصلنامه امنیت ملی، سال نهم، شماره ۳۱، ۳۲-۷.

<https://sid.ir/paper/521655/fa>

حسین پور، یونس (۱۳۹۴). *ماهیت امنیت در مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر بیانات حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)*. در چکیده مقالات همایش سراسری مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران (ص ۷۵). مرکز مطالعات ملی امنیت پایدار، تهران، ۲۰ خرداد ماه ۱۳۹۴، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، دانشکده و پژوهشکده پیامبر اعظم (ص).

سالارزئی، امیرحمزه؛ علی عسگری، ابراهیم (۱۳۹۱). *اندیشه ورزی در استنباط فقه*. قابل دسترسی در:

<https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=212863>

صافی، سعید (۱۳۹۷). *امنیت ملی و دفاع در عمق استراتژیک در اندیشه دفاعی امام خامنه‌ای*. چهارمین همایش تبیین اندیشه دفاعی امام خامنه‌ای، ۳۸۶-۳۶۳.

عباسی کریم کندی، باقر (۱۳۹۸). *امنیت ملی از منظر مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)* (مطالعه موردی در

سخنرانی‌های مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در سال ۱۳۹۸). قابل دسترسی در:

www.Civilica.com

عبداله‌خانی، علی (۱۳۸۶). *تهدیدات امنیت ملی*. تهران: انتشارات مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر تهران.

عمید، حسن (ویراستار) (۱۳۸۹). *فرهنگ فارسی جیبی*. تهران: راه رشد.

قربانی راد، موسی؛ جمشیدیان، هادی و باقری، حسین (۱۳۹۴). *امنیت اجتماعی در مکتب امنیتی نظام جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر اندیشه و آرای امام خامنه‌ای (مدظله العالی)*. در چکیده مقالات همایش سراسری مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران (۱۹۳-۱۹۲). مرکز مطالعات ملی امنیت پایدار، تهران، ۲۰ خرداد ماه ۱۳۹۴، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، دانشکده و پژوهشکده پیامبر اعظم (ص).

قربی، سید محمد جواد (۱۳۹۴). *مفهوم شناسی و راهکارهای تأمین امنیت از منظر رهبر معظم انقلاب اسلامی*. در چکیده مقالات همایش سراسری مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران (۸۸). مرکز مطالعات ملی امنیت پایدار، تهران، ۲۰ خرداد ماه ۱۳۹۴، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، دانشکده و پژوهشکده پیامبر اعظم (ص).

کفیری، جعفر (۱۳۹۴). *ماهیت امنیت در مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی)*. در چکیده مقالات همایش سراسری مکتب امنیتی جمهوری اسلامی ایران (۷۶). مرکز مطالعات ملی امنیت پایدار، تهران، ۲۰ خرداد ماه ۱۳۹۴، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، دانشکده و پژوهشکده پیامبر اعظم (ص).

منتظران، جاوید؛ تاج آبادی، حسین (۱۳۹۵). *بررسی اهداف و اصول امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران از منظر امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی)*. فصلنامه مطالعات قدرت نرم، دوره ۶، شماره ۱۴، ۱۰۱-۷۳.

<https://sid.ir/paper/221988/fa>

موسوی، سیدسعید؛ نباتیان، محمد اسماعیل؛ کلانتری، ابراهیم؛ حق‌گو، جواد (۱۳۹۹). *مرجع امنیت ملی در اندیشه فقهی آیت‌الله خامنه‌ای*. فصلنامه علمی پژوهش‌های انقلاب اسلامی، سال نهم، شماره ۳۳، ۱۵۳-۱۳۱.

magiran.com/p2185292

نرم افزار راهبردی هادی rahbordi

ب. منابع انگلیسی

,KERPPENDORF ,K.(2012).CONTENET ANALYSIS:AN INTRODUCTION TO ITS METHODOLOGY.SAGE PUBLICATIONS ,INCORPORATED.